

**Quæstionum Canonicarum, In Quinque Libros
Decretalium, Tomus ...**

In Lib. III. Decretalium. In quo agitur De Rebus, quae in iudicium devenire solent, cujusmodi sunt, de vita et moribus Clericorum, ...

Schlüter, Georg

Augustæ Vindelicorum, 1708

§. 3. An Dominus directus, à Vasallo recipiens feudum in pignus debiti; teneatur fructus computare in sortem?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73045](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73045)

privaretur Laicus, & ratio est; quia in materia talis feudi etiam Clericus conveniri potest coram Domino directo feudi per c. *Ceterum* 5. de Judiciis, ubi dicitur, quod, si Ecclesia aliqua (v.g. Monasterium) quibusdam prædia conceisset in feudum, & inter vassallos controversia oriatur circa feudum, tum ordinarius Judex v.g. Episcopus se immiscere non potest; Sed questio illa feudalibus coram Domino feudi, qui in casu nostro est Abbas, agitari debeat, dummodo actor ibi justitiam consequi possit; alioquin Ordinarius loci adiri poterit; quo habetur, quod Dominus feudi ordinariam habeat jurisdictionem, si inter vassallos orta sit controversia, feudum ab ipso acceptum concernens; ut habetur lib. 2. feud. §. *Præterea*, de prohibita feudi alienatione per Fridericum Imper. ad hoc autem duo requisita sunt.

1. ut controversia sit super feudo, seu jure feudali; ita, ut ex legibus feudorum lis decidenda sit; 2. ut uterque litigantium agnoscat se Vassallum, ut bene hic Decius n. 11. Si autem non Vassallus cum Vassallo contendat, tum ad ordinarium Judicem (si iste diversus sit à Domino feudi) recurri debet, ut colligitur ex lib. 2. feud. tit. 27. de pace tenenda. §. *Si duo*. V. dicta l. 2. tit. 1.

1693 R. 2. Si Prælati Ecclesiæ, habens ratione suæ dignitatis Ecclesiasticæ feudum Ecclesiasticum, pertinens ad solam ejus mensam, delinquat, delicto, cui annexa sit privatio feudi, non propterea privari Ecclesiam, sed solum Prælatum, sic, ut, dum est in ejus administratione, careat omni ejus utilitate; quo tempore feudum redit ad dominum directum, *quoad fructuum perceptionem*, non tamen nisi dum alius in eadem dignitate succedat. Ratio primi sumitur ex reg. 76. in 6. ibi: *Quia delictum persona non debet in Ecclesia detrimentum redundare*; ratio secundi, quia *pæna sequitur, & tenet auctorem delicti, non alium*, ut habetur l. 2. feud. tit. 40. de Capitulis. §. *Item si Clericus*, propter rationem in præmissis.

1694 Dixi: Si pertineat ad solam Prælati mensam; nam si pertineret ad solum Capitulum, hoc propter delictum Prælati non punitur ex data regula 76. si ipsum

delicti non sit particeps, ut colligitur ex c. *Damnatus*. 2. de summa Trinit. ubi ex errore Joachimi Abbatis, Monasterii Florentis, per Concilium damnato, nihil redundavit in ejus Monasterium: Si denique pertineret communiter ad mensam Prælati, & Capituli; propter solius Prælati delictum Capitulo stare jus fructuum ex feudo secundum portionem alias respondentem.

§. 3.

An Dominus directus, à Vassallo recipiens feudum in pignus debiti; teneatur fructus computare in sortem?

Casus esse potest, si Vassallus ab Ecclesia accepit in feudum certas ejusdem possessiones; deinde contracto debito propter mutuum ab eadem acceptum; eidem in pignus debiti ex mutuo; cedit easdem possessiones: videtur enim in hoc casu Ecclesiam, seu dominum directum teneri, fructus, quos percipit ex pignore, compensare in sortem; ne committat usuram, si mutui accipiendo aliquid ultra sortem, si hæc integra solvenda illi foret à mutuatario? *Questionem hanc Innocentio III. proposuit Mariensis Episcopus.*

Ad hanc questionem respondit Pontifex, quod *gageria*, quam de feudo Ecclesiæ suæ Episcopus iste à quodam M. recepit, liberè possit ab illo detineri, *fructibus non computatis in sortem*, ita tamen, ut, quam diu Episcopus, fructus illos recipit, *in sorte minime computandos*, idem M. à servitio, ad quod pro feudo tenetur, sit immunis; ubi nota *gageriam* linguâ veteri Germanorum idem significare, quod *pignus*, ut notat Glossa ibid. v. eodem.

Difficultas est 1. quomodo id procedat, cum generaliter dicatur, *dominum non teneri fructus feudi computare in sortem*, si fructus excedant servitia, quæ feudo apud Dominum loco pignoris existente remittuntur? 2. an hoc etiam procedat de fructibus ex melioratione feudi

feudi per Vasallum facta? 3. an hoc procedat non tantum, si Dominus directus sit Ecclesia; sed etiam, si secularis? 4. an si feudum sit emptitium saltem ex parte? 5. an idem procedat, si Domino directo in pignus detur res emphyteutica?

1698 Ad 1. respondent aliqui, propterea Dominum posse tali casu percipere fructus feudi omnes (seclusis iis, quæ nascuntur ex meliorationibus Vasalli) quia hoc, *Speciali jure*, statutum est in favorem Ecclesiæ, quando vicissim Vasallo remittuntur servitia; verum textus probabilius procedit in feudo non tantum Ecclesiastico, sed etiam civili, seu seculari, ut constabit ex seqq. Nec in hoc attenditur *ratio Ecclesiæ*; si enim fructus pignoris illicitè non computantur in sortem, nec Ecclesiæ licebit; cum usura sit prohibita jure naturali, & divino. Si autem sit licitè, etiam in feudo seculari procedet.

1699 Alii censent, ubi feudum à Vasallo datur domino directo in pignus, illud consolidari cum dominio directo, consequenter à Domino fructus ejus percipi ex re sua, ubi nulla intervenit usura; pro hac opinione referuntur Abbas in dict. c. 1. h. t. n. 5. Imola n. 7. Fagnanus n. 2. Verum hanc consolidationem negat Covarr. l. 3. resol. c. 1. n. 4. Cum in jure nullibi dispositum reperiatur, feudo dato in pignus Domino directo, jus utile consolidari cum proprietate, seu redire ad dominum directum, aut eo casu jus percipiendi fructus feudi desinere in Vasallo.

1700 Vera ratio petitur ex natura, seu conditione feudi, quod alicui conceditur propter servitia, mutua conventionione Domini directi, cedentis Vasallo jus utile, & Vasalli obligantis vicissim se ad servitia constituta illo pacto; unde sive excedant, sive minora sint fructibus feudi, hoc non attenditur supposito contractu feudali; & Dominus eos sibi capiet, quam diu Vasallus servitia præstare cessat ex hoc defectu, coactus Domino directo feudum oppignorare. Nam Vasallus jus percipiendi fructus ex feudo solum habet, quam diu non ces-

Tom. III.

sat à servitiis; Ita Zoësius h. t. n. 6. Barbof. in dict. c. 1. n. 2. & alii; id quod procedit, sive fructus excedant, sive minores sint servitiis debitis; si semel deductum est in pactum, jus utile Vasallo comperere quoad perceptionem fructuum solum præstitis servitiis conventis.

Ad 2. R. quod non, de illis fructibus, qui proveniunt ex melioratione feudi solum extrinseca per Vasallum facta; nam pro his constituta non sunt servitia; quia quamvis illa fructuum pars, quæ juxta viri boni arbitrium proportionabiliter servitiis respondet durante pignore, illis cessantibus ad dominum pertineat, illa tamen, quæ meliorationibus, aut expensis correspondet, in sortem principalem necessario computari debet; alias usura committitur.

Ad 3. Resp. quod sic; juxta dicta n. 1700. excipitur tamen ab universali regula. 1. feudum *francum*, de quo n. 1668. nam in hoc Vasallus omnino liber est ab onere obsequiorum, ex natura, seu conditione talis feudi; ita Sylvester V. *Feudum* n. 3. ad 4. R. quæ parte feudum est emptitium, seu non gratis datum; sed pretio concessum, non esse feudum, proprio, ac ordinario, sed extraordinario modo concessum, de quo non agitur in dict. c. 1. consequenter fructus ex feudo, qua parte respondent emptioni, non posse sine usura non computari in sortem à Domino directo, si etiam eam partem feudi à Vasallo accepit in pignus; quia remissio servitorum non relevat eam partem feudi à Vasallo, comparatam pretio, sicut alteram, adeptam pro servitiis. Quod autem dictum est in c. 1. de feudo, censent communiter etiam dispositum de emphyteusi, Fagnan. in cit. c. 1. h. t. & seq. ac alii. cum ambo in paucis differant, & argumento à feudo ad emphyteusim in hac materia legitimum tradat Everardus arg. legati à feudo, ad *emphyteusim*.

Ecc 2 S. 4. An